

3η Αίθουσα

Γεωμετρικοί Χρόνοι (1100 π.Χ. - 8ος π.Χ. αιώνας)

Σημαντικά γεγονότα της περιόδου

1. Κάθοδος των Δωριέων (1100 π.Χ.), η οποία προκάλεσε:

- Τον **Α' Αποικισμό**, τη μετανάστευση δηλαδή μεγάλων ελληνικών ομάδων στην ανατολή, στα νησιά του Αιγαίου και στα δυτικά παράλια της Μ.Ασίας (900 π.Χ.).
- Παύση του εμπορίου λόγω της κυριαρχίας των Φοινίκων.
- Επικράτηση κλειστής γεωκτηνοτροφικής οικονομίας.
- Κατάργηση της **Γραμμικής Β'**.
- Πολιτιστική κάμψη.

2. Διαμορφώνεται οριστικά η **αρχαιοελληνική θρησκεία των Ολύμπιων θεών**.

3. Οι Έλληνες παραλαμβάνουν από τους Φοίνικες το **αλφάβητο** (9ος π.Χ. αιώνας) προσθέτοντας φωνήεντα.

4. Σύνθεση της **Ιλιάδας** και της **Οδύσσειας**.

Η τέχνη

- Αόριστη απόδοση των μορφών με ευδιάκριτη απόδοση των μερών του σώματος. Τα αγγεία διακοσμούνται με τρίγωνα, ρόμβους, μαϊάνδρους (γεωμετρικά σχήματα).
- Οι μορφές και η διακόσμηση αποδίδονται με μαύρο.
- Επιτάφια αγγεία.

Αρχαϊκοί Χρόνοι (8ος π.Χ. αιώνας - αρχές 5ου π.Χ. αιώνα)

Σημαντικά γεγονότα

- Β' ελληνικός αποικισμός λόγω οικονομικών και πολιτικών αιτίων.
- Εξέλιξη των πολιτευμάτων:
 βασιλεία → αριστοκρατία → ολιγαρχία → δημοκρατία
- Ιδιαίτερη ανάπτυξη της Αθήνας και της Σπάρτης.
- Αρχή τέλεσης Ολυμπιακών Αγώνων.
- Δημιουργία αμφικτυονιών, δηλαδή οργάνωση των κρατών με κέντρο κάποιο μαντείο, ή άλλον ιερό χώρο.

Γράμματα

- Διδακτικό έπος > Ησίοδος (Θεογονία, Έργα και Ημέρες).
- Λυρική και χορική ποίηση.
- Έτνες λογογράφοι.
- Έτνες φιλόσοφοι.

Τέχνη

- Ανέγερση **λίθινων ναών**.
- Δημιουργία **λίθινων αγαλμάτων** σε φυσικό και υπερφυσικό μέγεθος.
- Επίδραση της **Ανατολής** και της **Αιγύπτου** (λιοντάρια, σφίγγες, φυτικά μοτίβα).
- **Κούροι** και **κόρες** (τα αγάλματα ήταν χρωματιστά στην αρχαιότητα).
- **Ολόγλυφα**.
- **Λίθινα ανάγλυφα**.

Κεραμική

- α) **μελανόμορφος ρυθμός**, που φέρει έντονα **ανατολίτικα** στοιχεία (μαύρες μορφές, ενώ οι λεπτομέρειες χαράσσονται με βυσσινί και άσπρο).
- β) **ερυθρόμορφος ρυθμός**, με μορφές πορτοκαλί και λεπτομέρειες που αποδίδονται ζωγραφιστά).
- γ) **αττικά αγγεία** διακοσμημένα με θέματα από την **μυθολογία** και την **καθημερινή ζωή**.

Κλασικοί Χρόνοι (490 π.Χ. - 479 π.Χ.)

Σημαντικά γεγονότα

Περσικοί πόλεμοι (490 π.Χ - 479 π.Χ.),

ως αποτέλεσμα του Περσικού επεκτατισμού:

- Μάχη Μαραθωνα, τον Σεπτέμβριο του 490 π.Χ.
- Μάχη στις Θερμοπύλες, την άνοιξη του 480 π.Χ.
- Ναυμαχία στη Σαλαμίνα, τον Σεπτέμβριο του 480 π.Χ.

Γράμματα

Λυρική ποίηση:

Πίνδαρος

Δράμα:

- τραγωδία:
Αισχύλος, Σοφοκλής, Ευριπίδης
- κωμωδία:
Αριστοφάνης

Ιστοριογραφία:

Ηρόδοτος, Θουκυδίδης

Φιλοσοφία:

σοφιστές, Σωκράτης

Τέχνη:

Αρχιτεκτονική:

οικοδομήματα της Ακρόπολης, χτίσιμο σημαντικών ναών όπως του Ποσειδώνα στο Σούνιο, του Δία στην Ολυμπία.

Πλαστική:

εγκαταλείπεται η αυστηρή στάση των αρχαϊκών κούρων ελευθερία στην δομή του ανθρώπινου κορμιού.

Αγγειογραφία/Ζωγραφική:

ερυθρόμορφη τεχνοτροπία, λευκές λήκυθοι (αγγεία που έφεραν αρωματικά έλαια και τοποθετούνταν στους τάφους).

Εποχή του Σιδήρου

Η εποχή του Σιδήρου στην Ελλάδα αρχίζει το 1000 π.Χ. περίπου, στην Γεωμετρική περίοδο. Τα καμίνια της εποχής του χαλκού μπορούσαν να φτάσουν την θερμοκρασία των 1100 βαθμών Κελσίου, ενώ η θερμοκρασία τήξης του σιδήρου είναι 1450 βαθμοί Κελσίου.

Για τον λόγο αυτό, ο σίδηρος χρησιμοποιήθηκε αργότερα. Στην αρχή, χρησιμοποιήθηκε ο **σίδηρος από μετεωρίτες**. Στην συνέχεια, χρησιμοποιήθηκαν τα κοιτάσματα σιδήρου.

μαγνητίτης Fe_3O_4

αιματίτης Fe_2O_3

Σε αυτά, ο σίδηρος βρίσκεται σε **οξειδωμένη μορφή**, είναι δηλαδή είτε **μαγνητίτης Fe_3O_4** , μαύρου χρώματος, είτε **αιματίτης Fe_2O_3** κοκκινωπού χρώματος. Με την τοποθέτηση στο καμίνι γινόταν η αναγωγή του σε καθαρό σίδηρο.

Το αποτέλεσμα ήταν ένα στερεό (αφού η **τήξη δεν μπορούσε να επιτευχθεί**), με οξείδια διαφόρων στοιχείων που συνυπάρχουν μέσα στο μέταλλο τα

οποία δεν ανάγονταν στις συγκεκριμένες συνθήκες. Η σκουριά αυτή απομακρυνόταν με **σφυρηλάτηση** και το αποτέλεσμα ήταν ο «**σπογγώδης σίδηρος**», που ήταν ένα στερεό με πόρους στα σημεία από όπου είχε απομακρυνθεί η σκουριά.

Ο σίδηρος αυτός είχε το μειονέκτημα ότι ήταν πολύ **μαλακός**. Σύντομα, οι σιδηρουργοί της εποχής παρατήρησαν ότι όταν ο πυρακτωμένος σίδηρος έρθει σε επαφή με άνθρακα, δηλαδή με το κάρβουνο της καμίνου, γινόταν ιδιαίτερα σκληρός. Το κράμα αυτό ονομάστηκε «**χάλυβας**». Η διαδικασία της **ενανθράκωσης** του σιδήρου για την παραγωγή χάλυβα εμφανίζεται για πρώτη φορά, γύρω στο 1200 π.Χ.

Ένας τρόπος για να αυξήσουν την σκληρότητα του χάλυβα ακόμη πιο πολύ ήταν η **σφυρηλασία εν θερμώ** και η **βαφή**, δηλαδή η απόψυξη του πυρακτωμένου χάλυβα μέσα σε νερό.

Ο χάλυβας χρησιμοποιήθηκε ευρύτατα για τη δημιουργία όπλων γιατί είναι ένα υλικό που έχει μεγαλύτερη αντοχή από το χαλκό και ταυτόχρονα είναι πιο ελαφρύς.

Παράλληλα με το σίδηρο χρησιμοποιούσαν και τον χαλκό, τότε αναπτύχθηκε η λεγόμενη «**τεχνική του χαμένου κεριού**».

Η εποχή του Σιδήρου

